

Teaching Guide				
Identifying Data				2021/22
Subject (*)	Sociology		Code	652G03005
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	Basic training	6
Language	Spanish/Galician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinador	Rodríguez Barcón, Alberto	E-mail	alberto.barcon	
Lecturers	Alonso Pardo, Paula Rodríguez Barcón, Alberto	E-mail	p.alonso@udc.es alberto.barcon	
Web				
General description	Esta materia ten como finalidade promover unha comprensión reflexiva e crítica da sociedade da que o educador social forma parte, intentando ampliar a súa visión sobre os distintos contextos e variados ámbitos nos que desempeña o seu labor profesional. Para iso, esta asignatura trata de subliñar a importancia de fomentar a reflexividade e o pensamento crítico, de proporcionar as bases teóricas e conceptuais fundamentais e as ferramentas metodolóxicas coas que facer investigación social e de profundar nas interrelacións existentes na realidade social. Supón un achegamento ao coñecemento científico das sociedades para procurar explicar o mundo no que vivimos.			
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none">1. Modifications to the contents2. Methodologies<ul style="list-style-type: none">*Teaching methodologies that are maintained*Teaching methodologies that are modified3. Mechanisms for personalized attention to students4. Modifications in the evaluation<ul style="list-style-type: none">*Evaluation observations:5. Modifications to the bibliography or webgraphy			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Coñecer os campos da educación social e recoñecer novos ámbitos emergentes.
A2	Comprender os supostos e fundamentos históricos, pedagógicos, psicológicos e sociolóxicos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.
A3	Analizar as políticas de benestar social e a lexislación que sustentan os procesos de acción socioeducativa.
A4	Distinguir os estadios evolutivos das persoas, e interpretar as súas implicacións educativas.
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A8	Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificulten a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos.
A10	Analizar, difundir, orientar e desenvolver procesos de promoción cultural.
A11	Observar, analizar, interpretar procesos de mediación social, cultural e educativa.
A13	Deseñar e levar a cabo proxectos de investigación elementais aplicables aos diferentes campos de intervención.

A20	Desenvolver unha disposición favorable ao traballo en contornos multiculturais e plurilingüísticos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B4	Deseñar e impulsar espazos socioeducativos en contextos de diversidade atendendo á igualdade de xénero, á equidade e respecto aos dereitos humanos, favorecendo o empoderamento das persoas e colectivos ubicados en situacións de desvantaxe social.
B5	Capacidade de mostrar actitudes coerentes coas concepcións éticas e deontolóxicas propias da profesión.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Comprender os supostos e fundamentos históricos e sociolóxicos da acción social valorando as súas implicaciones. Estudar ao individuo como producto da realidade social e como actor nela.	A2 A4 A5 A8 A10 A11 A13 A20	B1 B5	C4 C6 C8
Identificar e analizar os distintos contextos, institucións e actores sociais que afectan aos procesos de intervención socioeducativa	A1 A3 A5 A8 A11 A20	B3 B5 B6	C4
Entender os paradigmas sociolóxicos como mapas de comprensión da realidade social.	A2 A8	B1	
Comprender e analizar o concepto de cultura, a súa complexidade e a súa pluralidade e ver a súa concreción no proceso de socialización.	A4 A8 A10 A11 A20	B1 B5 B6	C1 C4
Observar, analizar, interpretar, facilitar e favorecer a diversidade humana de todo tipo, incidindo en cuestións como a diversidade cultural, a diversidade funcional ou o xénero.	A11 A20	B1 B4 B5	C4
Observar e analizar os distintos factores e procesos de creación de vulnerabilidade, de exclusión, de desigualdade e de discriminación social que dificultan a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos.	A1 A4 A5 A8 A20	B1 B4	C4

Xestión e procura de solucións a problemas que se atopen na investigación social.	A13 A20	B1 C6 C7	C4
Desenvolvemento de habilidades interpersonais, en especial, a capacidade de traballar en equipo, que fomentará a coordinación e diálogo entre compañeiros.	A13 B5 B6	C1 C4	
Desenvolvemento de habilidades lingüísticas, a comunicación e a expresión oral.	A13 B6 A20	B6 C1 C7	

Contents

Topic	Sub-topic
TEMA 1.- PENSANDO SOCIOLÓXICAMENTE	1.1.- O carácter científico da socioloxía e o seu obxecto de estudo 1.2.- O xurdimento da socioloxía como ciencia 1.3.- As orixes da teoría sociolóxica: Comte e Saint-Simon
TEMA 2.- PARADIGMAS TEÓRICOS E CONTEMPORÁNEOS DA SOCIOLOXÍA E A SÚA OPERATIVIDADE NA SOCIOLOXÍA DA EDUCACIÓN	2.1.- O paradigma funcionalista representado por Émile Durkheim 2.2.- A teoría do conflito e o pensamento de Karl Marx 2.3.- A acción social e a educación en Max Weber 2.4.- Novos paradigmas: Teoría da Reprodución e Teoría da Resistencia
TEMA 3.- FERRAMENTAS METODOLÓXICAS NO ESTUDO DA SOCIOLOXÍA. O COÑECIMENTO DO MEDIO SOCIAL	3.1.- As etapas da investigación social e a metodoloxía cuantitativa e cualitativa nas Ciencias Sociais 3.2.- As fontes secundarias de información estatística e a encuesta. 3.3.- A observación participante 3.4.- A entrevista en profundidade 3.5.- O grupo de discusión
TEMA 4.- CULTURA E SOCIALIZACIÓN	4.1.- Cultura, sociedade e personalidade 4.2.- O proceso de socialización 4.3.- Os axentes de socialización
TEMA 5.- DESIGUALDADE, ESTRATIFICACIÓN E REPRODUCCIÓN SOCIAL	5.1.- O concepto de estrutura e estratificación social 5.2.- Tipos de sociedades. Sistemas de estratificación social 5.3.- Desigualdade social, pobreza e exclusión 5.4.- O xénero como variábel de desigualdade. A construcción social do sexo
TEMA 6.- A GLOBALIZACIÓN. INMIGRACIÓN E DIVERSIDADE CULTURAL	6.1.- A globalización 6.2.- A inmigración e os modelos de integración social

Planning

Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A4 A5 A8 A13 A20 B5 B6 C1 C4 C7 C8	36	50	86
Workbook	A2 A4 B1 B6 C1 C7	0	30	30
Supervised projects	A1 A2 A3 A8 A10 A11 A13 A20 B1 B3 B4 B5 B6 C1 C4 C6 C7 C8	0	20	20
Objective test	A11 B1 B4 B5	2	2	4
Oral presentation	B1 B6 C1 C7	4	5	9
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	<p>É o método tradicional da docencia no que tanto a iniciativa como o peso principal da actividade recaen sobre o profesor/a. Expón un perigo importante de provocar actitudes pasivas por parte do alumnado e limitar así a súa capacidade de aprendizaxe. Con todo, unha clase maxistral ben preparada, densa nos contidos e amena na forma, será sempre un instrumento interesante na educación.</p> <p>Ademais, a clase expositiva, irá complementada con aulas interactivas que introduzán actividades e métodos que permitan un rol más activo dos estudiantes. Neste tipo de aulas intentarase promover a participación que nos permita un mínimo feed-back do nivel de comprensión e de asimilación en cada tema e desenvolver en cada sesión auténticos debates sobre temas actuais e concretos relacionados coas cuestións teóricas tratados. A participación do alumnado neste tipo de aulas é moi importante e moi valorado.</p> <p>* AS AULAS EXPOSITIVAS DO GRUPO B (MARTES DE 9.00/10.30H) SERÁN DESENVOLVIDAS DE XEITO PRESENCIAL NA AULA.</p> <p>* AS AULAS EXPOSITIVAS DO GRUPO A (XOVES DE 9.00/10.30H) SERÁN DESENVOLVIDAS DE XEITO VIRTUAL. PROPORCIONARÁNSE AS PRESENTACIÓNSEN POWER POINT CO CONTIDO TEÓRICO DE CADA LECCIÓN NO CAMPUS VIRTUAL CON ANTERIORIDADE A ESE DÍA, DE XEITO QUE OS ALUMNOS/AS POIDAN ACEDER A ESE MATERIAL ANTES DAS AULAS INTERACTIVAS QUE SE DESENVOLVEN A CONTINUACIÓN.</p> <p>* AS AULAS INTERACTIVAS EN ÁMBOLOS DOUS GRUPOS (A e B), SON PRESENCIAIS E SE DESENVOLVERÁN CON NORMALIDADE NA AULA</p> <p>Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escuchando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado</p>
Workbook	<p>Nalgúns temas do programa o profesor/a poderá proporcionar unha serie de lecturas complementarias e de apoio aos aspectos teóricos desenvolvidos nas sesións maxistrais.</p> <p>Evitan ademais a copia automática de apuntamentos durante as clases maxistrais, motivando entre o alumnado a atención durante as explicacións.</p> <p>Ademais, nalgúnsas sesións prácticas poderánse emplegar, a discreción do profesor/a, para dinamizar debates e para saber interpretar resultados cuantitativos e cualitativos.</p>
Supervised projects	<p>Hai dous tipos de traballos tutelados, as prácticas plantexadas en clase (de forma individual ou grupal) e un traballo de maior extensión, grupal, sobre un tema sociolóxico (e a súa exposición oral).</p> <p>O traballo grupal está exposto como un traballo de desenvolvemento sobre algún dos temas da materia. Este traballo é a ocasión para relacionar os coñecementos teóricos adquiridos, os argumentos dos manuais e os textos de referencia, cos casos prácticos e co coñecemento das fontes de información relacionadas coa materia. Por iso, os temas do traballo debedes escollelos vós mesmos e deben estar relacionados preferiblemente con algún tema visto na materia e enfocado desde unha perspectiva sociolóxica.</p> <p>Debe presentarse nun formato científico, tanto no que se refire a forma e tamaño, como en canto á estrutura do texto, a presentación, referencias bibliográficas, etc.</p> <p>As instrucións máis polo miúdo serán proporcionadas polo profesor/a durante o curso.</p> <p>Este tipo de traballo inclúe a asistencia a unha tutoría obligatoria.</p>

Objective test	Exame con preguntas sobre os contidos teóricos da materia. A data do exame corresponderáse coa data oficial proposta pola UDC
Oral presentation	O traballo grupal sobre un tema sociolóxico será exposto en clase (tamén de forma grupal) a final de curso.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workbook	A atención personalizada desta asignatura desenvolverase de forma presencial e non presencial. Para a comprensión das lecturas e para a realización dos traballos tutelados contaredes coa presenza dos profesores/as na aula durante as sesións en grupos reducidos (agás no caso das aulas expositivas do Grupo A) e, ademais, poderedes programar as tutorías presenciales que consideredes necesarias no horario que comunicaremos ao comezo de curso. Hai unha tutoría presencial obligatoria para preparar o traballo grupal. Tamén estaremos dispoñíbeis de forma non presencial preferiblemente a través do correo electrónico (e tamén a través da plataforma Moodle).
Supervised projects	
Guest lecture / keynote speech	
Oral presentation	Aqueles alumnos/as que se acollan ao recoñecemento de dedicación a tempo parcial ou dispensa académica (os que non se acollan á avaliación continua presencial de forma xustificada), deberán poñerse en contacto cos profesores/as ao comezo do curso e terán que asistir a unha tutoría para concretar as metodoloxías de avaliación. A súa avaliación basearase nun traballo sobre un libro (30% da nota), un traballo sobre unha película (30% da nota) e o exame presencial realizado na data oficial estipulada pola UDC (40% da nota). Para aprobar a materia é necesario aprobar tanto os traballos tutelados (sobre o libro e a película) como o exame.

Assessment			
Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Supervised projects	A1 A2 A3 A8 A10 A11 A13 A20 B1 B3 B4 B5 B6 C1 C4 C6 C7 C8	Considérase traballos tutelados tanto as prácticas realizadas en clase como o traballo en grupo sobre un tema da materia que deberá ser analizado desde unha perspectiva sociolóxica (o 40% da nota depende das prácticas, asistencia e participación e, o 15% restante, do traballo grupal obrigatorio). En todos estos traballos valorarase: <ul style="list-style-type: none">-A comprensión e manexo dos conceptos, textos e a teoría sociolóxica.-O uso de fontes e de ferramentas apropiadas para a investigación social.-O pensamento crítico, reflexivo e relacional.-A orixinalidade.-A correcta expresión escrita.-A capacidade de traballo en grupo (cando sexa o caso).	55
Objective test	A11 B1 B4 B5	Exame con preguntas sobre os contidos teóricos da materia. A data do exame corresponderáse coa data oficial designada pola UDC.	40
Oral presentation	B1 B6 C1 C7	A presentación oral sobre o traballo grupal é obligatoria. Nela valorarase: <ul style="list-style-type: none">-O dominio e comprensión do tema.-A capacidade de síntese.-A correcta expresión oral.-A creatividade.-O traballo en grupo.	5

Assessment comments

Avaliación continua. A parte práctica (o conxunto de prácticas e actividades de clase, o traballo grupal, a exposición, a asistencia e a participación) suporá o 60% da cualificación, o exame final o 40%. Desta forma valórase e compénsase todo o traballo realizado. As prácticas que se realizarán ao longo do cuatrimestre terán un contido variado. O exame final terá lugar nas datas oficiais marcadas pola UDC. Para aprobar a asignatura é necesario aprobar tanto a parte práctica como o exame. Se se suspende algunha das partes, a cualificación en Actas será a da parte suspensa en base 10.

Avaliación non continua. Aqueles alumnos que se acollan ao recoñecemento de dedicación a tempo parcial ou dispensa académica (os que non se acollan á avaliación continua presencial de forma xustificada), deberán poñerse en contacto coa profesora ao comezo do curso e terán que asistir a unha tutoría para concretar as metodoloxías de avaliación. A súa avaliación basearase nun traballo sobre un libro (30% da nota), un traballo sobre unha película (30% da nota) e o exame presencial realizado na data oficial estipulada pola UDC (40% da nota). Para aprobar a materia é necesario aprobar tanto os traballos tutelados (sobre o libro e a película) como o exame. Se se suspende algunha das partes, a cualificación en Actas será a da parte suspensa en base 10.

Segunda oportunidade. A aqueles/as que teñan aprobada a parte práctica da asignatura pero non se presenten ou suspendan o exame da primeira convocatoria gardaránse as notas da parte práctica pero terán que presentarse a un exame nas datas oficiais marcadas pola UDC (en segunda oportunidade). Aqueles/as que teñan que recuperar a parte práctica e teñan a parte teórica superada, deberán realizar un traballo final proposto polo profesor/a. No caso de ter ambas partes suspensas, haberá que realizar o exame teórico na data oficial e presentar un traballo práctico suxerido polo profesor/a. Neste caso, a parte teórica do exame valerá un 60% da nota e a parte práctica un 40%. Para aprobar a asignatura é necesario aprobar tanto a parte práctica como o exame. Se se suspende algunha das partes, a cualificación en Actas será a da parte suspensa en base 10.

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none">- MACIONIS, J.J. Y K. PLUMMER (2011). Sociología. Madrid: Pearson- GIDDENS, A. (2014). Sociología. Madrid: Alianza Editorial- FERNÁNDEZ, F. (2003). Sociología de la Educación. Madrid: Pearson- KERBO, H. (2003). Estratificación social y desigualdad: el conflicto de clases en perspectiva histórica, comparada y global. Madrid: McGrawHill- REQUENA, M. ET AL. (2013). Estratificación social. Madrid: McGraw-Hill- VARELA, N. (2016). Feminismo para principiantes. Barcelona: Ediciones B- GINER, S. (2011). Teoría sociológica clásica. Barcelona: Ariel- ALGUACIL, J. (2011). Cómo se hace un trabajo de investigación en sociología. Madrid: Los Libros de la Catarata- GARCÍA FERRANDO, M. ET AL. (2015). El análisis de la realidad social: métodos y técnicas de investigación. Madrid: Alianza- JONES, O. (2013). Chavs: la demonización de la clase obrera. Madrid: Capitán Swing- WEBER, M. (2011). La ética protestante y el espíritu del capitalismo. Madrid: Alianza Editorial- RODRÍGUEZ CAAMAÑO, M.J. (Coord.) (2001). Temas de sociología. Madrid: Huerga y Fierro- IGLESIAS, P. (Coord.) (2013). Cuando las películas votan: lecciones de ciencias sociales a través del cine. Madrid: Los Libros de la Catarata- LAMO DE ESPINOSA, E. (1990). La sociedad reflexiva: sujeto y objeto del conocimiento sociológico. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas- PASTOR, J. (2002). Qué son los movimientos antiglobalización. Barcelona: RBA- FERNÁNDEZ PALOMARES, F. (Coord.) (2003). Sociología de la educación. Madrid: Prentice-Hall- NUSSBAUM, M.C. (2010). Sin fines de lucro: por qué la democracia necesita de las humanidades. Madrid: Katz- MILLS, C. W. (2003). La imaginación sociológica. México: Fondo de Cultura Económica- RODRÍGUEZ IBÁÑEZ, J.E. (1989). La perspectiva sociológica: historia, teoría y método . Madrid: Taurus- PICÓ, J. Y SANCHÍS, E. (2003). Sociología y sociedad. Madrid: Tecnos
	Â

Complementary	<ul style="list-style-type: none">- ALONSO, L.E (1998). La mirada cualitativa en sociología. Fundamentos, Madrid.- ALONSO, L.E. et al. (2004). Pierre Bourdieu, las herramientas del sociólogo. Madrid, Fundamentos- BARLEY, N. (1989). El antropólogo inocente. Barcelona, Anagrama- BAUMAN, Z. y MAY, T. (2007). Pensando sociológicamente. Buenos Aires, Nueva Visión.- BERTAUX, D. (2005). Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica. Barcelona, Bellaterra.- CARABAÑA, J. (2000). ?Títulos contra el paro: ¿protegen los estudios del desempleo?, en SÁEZ, F. (coord.), Formación y empleo: programa de economía familiar. Madrid, Fundación Argentaria- CASTELLS, M. y SUBIRATS, M. (2007). Mujeres y hombres: un amor imposible?. Madrid, Alianza.- FEITO, G. (1995). Estructura Social Contemporánea. Las clases sociales en los países industrializados. Madrid, Siglo XXI.- FERNÁNDEZ, M. (1996). Inmigración y Etnicidad. Madrid, Centro de Investigación y Documentación Educativa.- GARCÍA FERRANDO, M. (coord.) (1999). Pensar nuestra sociedad. Fundamentos de Sociología. Valencia, Tirant lo Blanch, 4ª edición.- GARCÍA FERRANDO, M; IBÁÑEZ, J.; ALVIRA, F. (comp.) (2000). El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación social. Madrid, Alianza Universidad Textos, 3ª edición revisada- GIDDENS, A. (2002). Sociología. Madrid: Alianza Editorial, 4ª edición.- GINER, S. (1988). Historia del pensamiento social. Barcelona, Ariel- RITZER, G. (2001). Teoría sociológica clásica. Madrid, McGraw-Hill, 3ª edición.- RITZER, G (2002). Teoría sociológica moderna,. Madrid, McGraw-Hill, 5ª edición.- SHAW, I. (2003). La evaluación cualitativa. Introducción a los métodos cualitativos. Barcelona, Editorial Paidós Ibérica, S.A.- SUBIRATS, M. y TOMÉ, A. (2007). Balones Fuera: reconstruir los espacios de la coeducación. Barcelona, Octaedro.- SUBIRATS, M. y BRULLET, C. (1998). Rosa y Azul. La transmisión de los géneros en la escuela mixta. Madrid, Instituto de la Mujer- VALLES, M. (1997). Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional. Madrid, Síntesis- VV.AA. (2008). Metodología de las Ciencias Sociales. Madrid, Editorial Tecnos
---------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

* AS AULAS EXPOSITIVAS DO GRUPO B (MARTES DE 9.00/10.30H) SERÁN DESENVOLVIDAS DE XEITO PRESENCIAL NA AULA. * AS AULAS EXPOSITIVAS DO GRUPO A (XOVES DE 9.00/10.30H) SERÁN DESENVOLVIDAS DE XEITO VIRTUAL. PROPORCIONARÁNSE AS PRESENTACIÓNIS EN POWER POINT CO CONTIDO TEÓRICO DE CADA LECCIÓN NO CAMPUS VIRTUAL CON ANTERIORIDADE A ESE DÍA, DE XEITO QUE OS ALUMNOS/AS POIDAN ACCEDER A ESE MATERIAL ANTES DAS AULAS INTERACTIVAS QUE SE DESENVOLVEN A CONTINUACIÓN.* AS AULAS INTERACTIVAS EN ÁMBOLOS DOUS GRUPOS (A e B), SON PRESENCIAIS E SE DESENVOLVERÁN CON NORMALIDADE NA AULA.Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.